

Verkiezingsprogramma

Pekela

2018-2022

**Christen
Unie**

Inhoud

inleiding	3
De maakbaarheid van het leven.....	4
Pekela en haar toekomst.....	4
Van christenen voor alle mensen	6
Waar staat de ChristenUnie verder voor?.....	6
Vertrouwen	7
De gemeente, dat zijn we samen	8
Overheid en inwoner.....	8
Privacy	9
Bescherming van persoonsgegevens	9
Groen en Milieu.....	10
Wonen in Pekela.....	11
Pekela en Synergon	12
Werkgelegenheid	12
Wegen en rioleringen.....	13
Bruggen en oeverwanden langs het diep.....	14
Monumenten en wrakken.....	14
Schuldenproblematiek	14
Veiligheid	14
Veiligheid volgens de ChristenUnie.....	14
Een veilige samenleving	15
Drugs en drank	16
Prostitutie.....	16
Mensenhandel en uitbuiting	17
Radicalisering.....	17
Ondermijning: verwevenheid tussen boven- en onderwereld	17
Gezondheidszorg.....	18
Zorg en mantelzorg	19
Afval en milieu/ circulaire economie.....	19
Onderwijs	20
Openbaar vervoer aansluitingen en treinverbinding met Emmen	20
Gebruik van duidelijke taal in correspondentie van de gemeente	21
Financiën	21
Politiek is ook financieel kiezen.....	21

Inleiding

De ChristenUnie is een politieke partij met andere uitgangspunten dan de meeste partijen. Veel partijen in Nederland nemen materiële zaken als denkkader. Daarmee bedoelen we dat bijvoorbeeld alles vooral draait om het milieu of om het geld en economie (socialisten en liberalen of om een bepaalde doelgroep) denk daarbij aan de ouderenpartij of mensen die bang zijn voor alles wat 'vreemd' is zoals de PVV.

De ChristenUnie wil er voor iedereen zijn! Je mag rijk zijn, dan vragen we wel van je of je een beetje kunt delen... Je kunt het financieel moeilijk hebben; we zullen je steunen en vragen wat je voor anderen over hebt met jouw gaven. Je houdt van een gezonde leefomgeving, denk dan met ons mee... Je wilt graag dat mensen betrouwbaar, eerlijk en goed met elkaar omgaan, dan ben je vriend van de ChristenUnie. Je wilt graag dat mensen in huwelijken elkaar en hun kinderen steunen en niet beschadigen of zelfs aan hun lot overlaten; wij zijn er voor u en u bent er voor ons! Goede zorg moet er voor iedereen zijn; de ChristenUnie steunt u- dat betekent niet dat altijd alles kan... De wereld is niet maakbaar en onze gezondheid ook maar voor een deeltje

De ChristenUnie heeft als uitgangspunten en als manier van denken:

- ⊕ Aandacht te krijgen voor een beleid waarbij gerekend wordt met **christelijke waarden**. Dat is in Pekela niet vanzelfsprekend. Deze waarden vinden we op het gebied van de omgang met elkaar. Heb God lief boven alles en heb je naaste lief als jezelf', zegt Christus. Dat is geen simpele opdracht. Hij zegt zelfs: 'heb je vijanden lief'. Dat betekent niet dat we iedereen aardig moeten vinden. Het betekent wel dat we met ieder in Pekela zo omgaan dat we het beste met hem of haar voor hebben. Praktisch betekent dit bijvoorbeeld:
  - ⊕ dat we werklozen ondersteunen bij het werk vinden
  - ⊕ dat we stimuleren dat onderwijs op een goed peil gegeven wordt, zodat het aansluit bij de arbeidsmogelijkheden in de regio en bij de jongere.
  - ⊕ dat we ieder mens naast arbeid ook rust gunnen en wensen. Dus nemen we het cadeau van God dat we zes dagen werken en één dag rust krijgen, serieus. Zondagssluiting van winkels en bedrijven vindt de ChristenUnie van groot belang voor het welzijn van mensen.
  - ⊕ dat de ChristenUnie gezondheid van groot belang vindt en dat we dus drugsgebruik, overmatig drankgebruik en slechte eetgewoonten willen bestrijden; of liever omgekeerd dat we mensen willen stimuleren om gezond met lichaam en geest om te gaan, bijvoorbeeld door meer te bewegen en gezond te eten.
  - ⊕ dat we er veel aan willen doen om het woongenot in onze gemeente te stimuleren; daarbij denken we ook dat we vele van onze inwoners weer willen laten ontdekken hoe goed het wonen is in Pekela; een beetje tevredenheid maakt mensen gelukkiger
  - ⊕ dat de ChristenUnie erg bij is dat er ook in Nieuwe Pekela een mooie voorziening komt zoals het Dokhuis in Oude Pekela; kwetsbare mensen hebben onze zorg nodig.

De maakbaarheid van het leven

Het leven in ons rijke westen lijkt wel maakbaar. Daarmee bedoelen we dat mensen soms denken dat we alles in de hand hebben en naar onze hand kunnen zetten. Dat merk je aan het nieuws in kranten en journaals. Bij een incident of ongeval wordt meestal direct de vraag gesteld: 'wie heeft de schuld?' Wie kunnen we als zondebok aanwijzen? Soms is die vraag nuttig om slechte omstandigheden tot een oplossing te brengen. Maar vaak gaat het voorbij aan het gegeven dat de mens en de techniek nooit volmaakt zullen zijn op deze aarde. Daarmee bedoelen we dat we met velen op een kleine aarde wonen. Dat we soms het probleem voor de één kunnen oplossen, maar dan wordt het daardoor een probleem voor de ander. Een voorbeeld: langs veel wegen in Nederland staan bomen. Dat is goed voor het milieu, zij nemen veel van de afvalstoffen op die we daar produceren. Daardoor houden we de lucht schoner. Op die manier is het leven voor mensen met ademhalingsproblemen veel beter. Voor een ander is het een gegeven dat hij of zij minder gestrest raakt als er mooie bomen in de buurt staan. Maar voor weer een ander is het alleen maar een bedreiging omdat hij of zij een familielid heeft verloren door een aanrijding met een boom.

De wereld is niet maakbaar. Er is veel waar we invloed op kunnen uitoefenen, maar tot het moment dat Christus terugkomt en er een volmaakte aarde komt, blijft veel wat we doen een beetje ploeteren. De ChristenUnie zal voluit werken aan al die zaken waar we de leefbaarheid kunnen verbeteren. Maar we zullen nooit beweren dat het hier en nu wel goed komt als u maar op ons stemt! Ook niet als iedereen dat doet!

Pekela en haar toekomst

In de achter ons liggende periode is er onderzoek gedaan naar een mogelijke gemeentelijke herindeling met Stadskanaal en Veendam. Dit onderzoek is uitgevoerd door Berenschot. De aanleiding is de wens van de provincie en de landelijke overheid om gemeenten van een grotere schaal te krijgen in Groningen. Dat is wenselijk vanwege de vele taken die vanuit Den Haag naar de gemeenten zijn gegaan. Dat zijn taken die zich bijvoorbeeld toespitsen op de zorg, veiligheid en het jeugdbeleid. Gemeenten als de onze, maar ook grotere hebben geconcludeerd dat deze taken zo veelomvattend zijn dat we hiervoor op provinciaal of regionaal niveau zijn gaan samenwerken. Bij de jeugdzorg is het echter al zo, dat de stad Groningen en steeds meer gemeenten zich helaas hebben teruggetrokken uit die samenwerking als het om de verdeling van de kosten gaat.

Jammer dat solidariteit soms weer vervalst als een gemeente er niet genoeg winst aan overhoudt.... Het lijkt erop dat er voor elkaar zijn, ook over de gemeentegrenzen een handelsproduct is en niet zoals de ChristenUnie het ziet als een vanzelfsprekend uitgangspunt. De onderwerpen die we op tafel krijgen, zijn zo specialistisch dat we als kleine gemeente bijna niet serieus in staat zijn om de consequenties van keuzen te overzien. Berenschot benoemt dit in termen van 'bestuurlijke kracht'. We beschikken niet over die kennis die daarvoor nodig is. Daarvoor heb je grotere eenheden nodig. Dat speelt ook op het gebied van 'de krimp'. In Noord-Oost Groningen verliezen we al geruime tijd aantallen inwoners. Krimp gemeenten houden te grote winkelcentra over met lege winkels en verliezen meerdere functies (winkels, aanbod aan fysiotherapeuten, e.d.) die het aantrekkelijk houden om daar te wonen. Door samen grotere gemeenten te worden (te herindelen) kun je bewuster en meer verantwoord politieke keuzen maken hoe je een gebied wilt gaan vormgeven. Dan vecht je niet allemaal voor je kleine eigen hachje, maar maak je samen plannen om je leefomgeving zo te maken dat het er goed wonen is. Toekomstbestendig! Nu is het goed geregeld dat we met behulp van provinciale gelden ons centrum in Oude Pekela gelukkig weer voor een periode op orde kunnen brengen. Toch blijft het voorlopig zo dat velen die een opleiding hebben kunnen volgen, vertrekken uit ons dorp. Het zou geweldig zijn als er in de nabije toekomst weer bedrijfsvestigingen komen die uitdagende arbeid aanbieden voor deze doelgroep. Daarnaast is het minstens zo hard nodig dat er weer arbeid ontstaat voor de groep die vooral goed met z'n handen kan werken. Daarvoor is een krachtige impuls nodig! Niet lang geleden kwam het bericht in het nieuws dat bij de bouwbedrijven in onze regio nog opvallend weinig actie is ontwikkeld om aan het werk te gaan met de schade rond de aardbevingen. Kennelijk zijn we nog teveel binnenvetters om verder vooruit te durven kijken! Dat is zorgelijk. Wij maken ons zorgen over de toekomst van onze bouwbedrijven. Of liever over verder verdwijnen ervan. Misschien gaan onze bouwbedrijven investeren in veel pensionnetjes voor de bouw-specialisten uit het westen en zuiden van Nederland als ze hier de aardbeving schade komen repareren. Dat zou passief investeren zijn, zonder toekomst. We moeten weer actief investeren in vakmensen en technisch hoogwaardige bouwbedrijven!

Hoeveel contacten zijn er tussen onze technische scholen en het kenniscentrum voor aardbeving bestendig bouwen in Groningen? Hoe gericht krijgen deze opleidingen opdrachten om jongeren op te leiden voor technisch boeiende bouwprojecten? Hoeveel werkzoekenden binnen Synergon krijgen stoomcursussen om binnen bouwbedrijven aan de slag te kunnen? Welke baangaranties willen deze bouwbedrijven voor nieuw geschoolden geven? In het rapport van Berenschot wordt niet voor niets een historisch beeld van onze

regio geschetst. *Daaruit blijkt dat steeds weer als er een periode bepaalde arbeid verdween de veerkracht groot genoeg was om nieuwe zaken te ontplooien. Van turf afgraven naar scheepvaart naar scheepsbouw naar landbouw naar strokarton.... sigarenfabrieken, veel middenstandsbedrijven. Van strokarton naar stakingen en sluiting, vanaf toen de dood in de pot... Nu lijkt de veerkracht op te zijn.*

Wat is er aan de hand? Misschien is het wel onze politieke ligging en grondhouding dat Den Haag het wel oplost!? We zijn geen samenwerkingsgemeente maar aanleungemeente geworden. In ieder geval moet dat veranderen! **Daarvoor is fris politiek denken en handelen nodig.** Er wordt wel eens gezegd dat linkse politiek vernieuwend is. Misschien is het hier wel de meest 'behoudende' vorm van politiek bedrijven: 'Houd vast wat je niet hebt'. In de Bijbel staat deze uitdrukking zonder 'niet', in Openbaringen 2 vers 25, voor het gegeven dat je iets prachtigs hebt gekregen in Christus. En daar wordt dan mee gezegd: Zorg dat je dat mooiste in je leven niet kwijtraakt en ga er mee aan het werk. In deze regio houden we te gemakkelijk vast dat we denken dat er toch geen oplossing voor de problemen meer is. Je hebt geen werk, weinig bedrijfsvestigingen, geen arbeidservaring, weinig arbeidsmoraal. Veel uitkerings-ervaring en soms stakings-ervaring. Nou dat is dan maar zo.... De ChristenUnie verzet zich hier fel tegen!

Ook de ChristenUnie vindt dat we goede zorg moeten bieden aan de werklozen. Maar dat betekent wel dat we voor de toekomst de mentaliteit moeten ombuigen. De wil om iets te presteren, iets moois te maken, moet weer gaan groeien. Soms zullen we dan ook harder moeten worden in de verplichtingen die we elkaar opleggen. Maar dat begint bij het gegeven dat er ook perspectief op arbeid moet zijn. Daarvoor zijn wij als politiek, onderwijs en bedrijfsleven aan zet. Daarvoor moeten we ons sterk maken in een sterke regionale en gemeentelijke samenhang of liever herindeling!

Ten aanzien van de gemeentelijke herindeling hoopt de ChristenUnie natuurlijk op een gezond denkende gemeenteraad in Veendam na de verkiezingen. Daarnaast moet Stadskanaal het willen opbrengen om voor de derde keer zo'n traject in te willen gaan, na twee mislukkingen. Het nieuwe Kabinet geeft in ieder geval een aanvullende reden voor herindeling. Namelijk als een gemeente langdurig en in hoge mate afhankelijk is geworden van 'gemeenschappelijke regelingen'. Dat is Pekela! Andere herindelingen waarbij Pekela past zijn nog niet zo simpel te bedenken. Maar we staan open voor iedere realistische oplossing voor de toekomst van ons dorp.

Van christenen voor alle mensen

De ChristenUnie is een partij *van christenen voor alle mensen*. Wij willen iets uitstralen en doorgeven van de liefde die God heeft voor deze wereld, voor Nederland, voor Pekela. Doe met ons mee. Geef geloof een stem!

Waar staat de ChristenUnie verder voor?

Bij de ChristenUnie staat de samenleving centraal. Een samenleving die niet het werk is van de overheid maar van mensen en maatschappelijke verbanden samen.

De gemeente heeft dus een bescheiden rol en heeft vooral als taak de kracht in de samenleving te versterken en staat daarom naast mensen. Om te wijzen op de eigen

verantwoordelijkheid maar ook om mee te denken, te stimuleren en te ondersteunen waar dat nodig is. Dit vraagt om maatwerk: de een heeft die ondersteuning sneller nodig dan de ander. En voor kwetsbare mensen die het echt niet zelf of samen met anderen kunnen, biedt de overheid een vangnet.

Inwoners moeten een beroep kunnen doen op de overheid als hun vrijheid, veiligheid of bestaanszekerheid in het geding is. Om die reden is het goed dat de overheid op een aantal belangrijke terreinen ook grenzen aangeeft, handhaaft, normeert en kadert.

Vertrouwen

Het vertrouwen in de politiek en in de overheid staat onder druk. De ChristenUnie ziet dat en neemt dat serieus.

- + Wij zijn ervan overtuigd dat goed bestuur en sterk moreel en integer leiderschap de basis vormen voor een bloeiende samenleving.
- + De ChristenUnie neemt weinig vertrouwen vaak ook minder serieus, omdat door de media of door bepaalde partijen graag gespeeld wordt met halve waarheden waardoor mensen het gevoel krijgen dat de overheid haar taken slecht uitvoert.
- + Ook hoor je soms zeggen: 'politici zijn alleen maar zakkenvullers'. Boeiende onzin natuurlijk, zeker als je bedenkt dat bekend is dat het vinden van mensen voor de politieke functies zo moeilijk is omdat velen er dan vanuit gaan dat zij minder zullen moeten gaan werken.... en inkomsten gaan missen.
- + Of nog weer een ander probleem: iemand voelt zich niet geholpen met zijn of haar persoonlijke problemen en doet dan of de overheid die had moeten oplossen. Het is belangrijk dat ieder in onze gemeente zich realiseert dat een overheid niet alles kan oplossen en dat je als inwoner zelf ook verantwoordelijkheid neemt.

De ChristenUnie zet in haar werk in de gemeenteraad in op luisteren en samenwerken. Het wel of niet deelnemen in een coalitie is daarbij niet doorslaggevend. Het innemen van standpunten in de raad wordt primair bepaald door de uitgangspunten van de partij, die o.a. zijn vastgelegd in het programma. Als fractie willen we een betrouwbare en constructieve partij zijn in Pekela.

De ChristenUnie wil het vertrouwen van u als inwoner recht doen door:

- + Open, herkenbaar en betrokken aanwezig te zijn in Pekela
- + In te zetten op goede relaties met burgers en tussen openbaar bestuur en burgers.
- + Eerlijk te zijn en geen beloftes te doen die niet zijn na te komen.
- + Er voor te zorgen dat politieke processen zoveel mogelijk in de openbaarheid plaatsvinden.
- + Te streven naar een coalitieakkoord op hoofdlijnen zodat er voor alle partijen ruimte is voor invloed op beleid.
- + De bereikbaarheid en dienstverlening van de gemeente hoge prioriteit te geven.

- + Het onderwerp integriteit continu aandacht te geven:

De burgemeester is hoeder van de integriteit en daarmee ook vertrouwenspersoon voor raad en college en bevolking. De ChristenUnie wenst dat er voor het ambtelijk apparaat twee vertrouwenspersonen zijn, en wel een man en een vrouw.

De gemeente, dat zijn we samen

De ChristenUnie wil dat inwoners zoveel mogelijk zelf verantwoordelijkheid nemen voor het eigen handelen en - samen met anderen en de overheid - de zorg voor de samenleving oppakken.

De gemeente moet op haar beurt dan wel open staan voor initiatieven van inwoners, maar ook voor initiatieven van instellingen, bedrijven en kerken. Vooral als die het algemeen belang op het oog hebben. Hierbij past een overheid die meedenkt, meedoet, drempels verlaagt en faciliteert. De ChristenUnie stimuleert dat inwoners zichzelf organiseren in samenwerkingsvormen en daarmee verantwoordelijkheden op zich nemen op het gebied van duurzaamheid (zoals dat in Boven-Pekela al gebeurt!), aanvulling op de professionele zorg, lokale economie of wijkbeheer. Meer verantwoordelijkheid van inwoners vraagt om minder regels van de gemeente, om minder administratieve lasten en bureaucratie. Kortom, om een college en raad die durven los te laten.

De ChristenUnie wil inzetten op het meedenken van inwoners, platforms en comités voorafgaande aan beleidsvorming in de raad. Burgerinitiatieven willen we ruimhartig verwelkomen en participatie stellen we op prijs. Wel letten we erop dat de gemeenteraad vanaf het begin heel duidelijk is over de ruimte die er is voor burgerparticipatie. Dat steekt nauw. Aan de ene kant niet pas het gesprek aangaan als keuzes al gemaakt zijn maar ook geen ongecontroleerde burgerparticipatie.

Inwonerpeilingen en andere manieren om inwoners te betrekken bij de besluitvorming moeten aanvullend zijn op het mandaat dat via de verkiezingen door de inwoners is gegeven. Juist bij belangentegenstellingen is het de gemeenteraad, die als hoeder van het algemeen belang, knopen doorhakt. Het lokaal bestuur blijft eindverantwoordelijk. Raadgevende referenda zijn geen oplossing bij complexe politieke vraagstukken. Het feit dat de uitslag niet bindend is, levert verwarring en ontevredenheid op. En bovendien:

raadsleden zijn gekozen om zorgvuldig **alle** belangen af te wegen en weloverwogen besluiten te nemen. Laat hen het werk doen waar ze mandaat voor gekregen hebben.

Overheid en inwoner

De gemeente heeft een aantal belangrijke kerntaken, zoals veiligheid, (jeugd-)zorg, maatschappelijke ondersteuning, ruimtelijke ordening en duurzaamheid. Ook bij die taken waar zij een primaire verantwoordelijkheid heeft, zoekt zij steeds zoveel mogelijk samenwerking met de samenleving (inwoners, bedrijven, organisaties, kerken, scholen enzovoort).

- + Ruimte voor inwoners die verantwoordelijkheden op zich nemen op het gebied van duurzaamheid, energie, zorg, lokale economie of wijkbeheer.

- ⊕ Indieners van burgerinitiatieven worden niet van het kastje naar de muur gestuurd. De gemeentelijke organisatie hanteert hiervoor een eenvoudig systeem/loket.
- ⊕ Meer vertrouwen, minder regels: Iedere twee jaar komt het college met voorstellen voor regels die geschrapt, vereenvoudigd of samengevoegd kunnen worden.
- ⊕ Wijken krijgen meer eigen mogelijkheden om keuzes te maken die passen bij de wijk en zo mogelijk ook eigen budgetten. Hiervoor hoeven we niet te wachten op een toekomstige herindeling....
- ⊕ Geen raadgevende referenda maar wel vroegtijdig open en eerlijk burgers betrekken bij beleidskeuzes en/of grote ontwikkelingen, zoals we dat in Pekela deden bij het centrumplan voor Oude Pekela. Daarna dus geen referendum of we het wel door laten gaan!!
- ⊕ Heldere procesafspraken bij burgerparticipatie.

Privacy

Bescherming van persoonsgegevens

Voor een goede vervulling van de toegenomen wettelijke taken en verplichtingen heeft de gemeente de beschikking over veel gevoelige persoonsgegevens. Het koppelen van gegevens is nodig om snel de juiste zorg te kunnen leveren. Onduidelijke privacyregels kunnen ertoe leiden dat zorgverleners de veilige kant kiezen en daarmee goede hulpverlening in de weg staan.

Voor het vertrouwen in de overheid is het tegelijk van het grootste belang dat zorgvuldig met deze gegevens wordt omgegaan. Burgers hebben daar recht op: het recht op bescherming van persoonsgegevens is een grondrecht en de inwoners van Pekela moeten daarom goed geïnformeerd zijn over wat er met hun gegevens gebeurt.

De belangrijkste regels voor de omgang met persoonsgegevens zijn neergelegd in de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) en verder uitgewerkt in o.a. de Wmo en de Jeugdwet. Vanaf 25 mei 2018 geldt in alle EU-lidstaten één privacywet: de AVG.

Deze wet legt de gemeente de verplichting op om aantoonbaar alles in orde te hebben voor wat betreft de bescherming van persoonsgegevens. Pekela is wel al een stuk onderweg, maar er kan nog wel verbeterd worden:

- ⊕ Elke medewerker van de gemeente die gevoelige persoonsgegevens verwerkt volgt een privacy training of heeft een dergelijke training gevolgd;
- ⊕ Medewerkers in het sociaal domein ontvangen werkinstructies om een zorgvuldige omgang met gevoelige persoonsgegevens te waarborgen;
- ⊕ Medewerkers in het sociaal domein wijzen cliënten zowel schriftelijk als mondeling op hun rechten op het gebied van privacy;
- ⊕ Het vergroten van het privacy bewustzijn in de gemeentelijke organisatie moet een vast onderdeel uitmaken van de werkzaamheden
- ⊕ De gemeente stelt heldere privacyregels op.

- + Niet de angst voor boetes, maar een intrinsieke motivatie om zorgvuldig om te gaan met persoonsgegevens moet de basis vormen voor het voldoen aan privacywetgeving.

Groen en Milieu

Pekela is een vriendelijk dorp met veel groen. Vanaf bijna iedere woonplek kun je in een enkele minuten in de landerijen of aan een 'bos'rand staan. Daarvoor zijn wij als ChristenUnie dankbaar. We willen graag stimuleren dat veel meer mensen die hier al lang wonen weer gaan zien hoe goed we het hier hebben. Geluk kun je **niet kopen** maar wel leren ervaren. Geluk- en ongeluksgevoel zit natuurlijk ook van binnen. Toch is het de moeite waard om te zien waar je iedere dag leeft. De ruimte om ons heen en het vele groen. De ChristenUnie vindt dat we daar zuinig op moeten zijn. Dat kan pas als je door hebt dat het mooi is of dat je ontdekt dat ruimte en groen iets van rust en vrede geven. Daarom staan wij er van harte achter dat de gemeente op zich genomen heeft om bij het verdwijnen van bomen weer iets vergelijkbaars terug te planten. Daar zijn we in de praktijk nog niet erg nauwkeurig in.... Verder valt ons op dat sommige boeren er geen enkele moeite mee hebben om de laatste boompjes die er in hun veld of langs de weg staan om te hakken. Gelukkig zijn er ook boeren die een beter voorbeeld geven! De ChristenUnie wenst een beleid waarbij het lastiger wordt om zo maar het laatste natuurlijk groen in het landbouwgebied te saneren. Als allerlei dieren en planten uitsterven, verliezen we steeds meer een fraai natuurlijk evenwicht zoals God dat in de schepping heeft gelegd. Nu hebben vlinders en bijen het al zeer moeilijk om te overleven!

Het is werkelijk jammer voor de (roof)vogels, andere dieren en de mensen als alles één grote kale vlakte wordt.

In het D.v.h.N 23-09-2017 stond: 'Steeds minder bos in Groningen'. Het gaat hierbij om productiebos dat aan z'n einde is. Maar als we dit lezen dan vindt de ChristenUnie toch dat het idee van Staatsbosbeheer om een aantal plaatsen aan te wijzen voor bosbouw nog niet zo gek. Verschillende personen hebben hier niet positief op gereageerd, vooral omdat het niet van te voren is overlegd met Groningers. Zo zijn we hier ook wel weer: We hadden het zelf moeten bedenken, anders kan het bijna niet goed zijn?? Van een boer kregen we te horen dat de opname van CO2 door gewassen minstens zo effectief is als van bos. Dat geloof ik graag. Maar dan moet het land wel bijna het hele jaar groen zijn!

Op dat gebied is er gelukkig verbetering in de landbouw. We zien steeds meer geogste landerijen waar bladramanas, graan, afrikaantjes en andere gewassen worden ingezaaid als meststof, grondverbetering en onkruidwering. Ze worden in de winter weer door de grond geploegd. Dit zijn initiatieven waar de ChristenUnie blij mee is. Geschikte bossen leveren echter langduriger groen en bescherming voor heel veel diersoorten. En als we dan kijken naar zo'n gebied tussen Pekela, Veendam en Meeden, waar we ieder uitzicht hebben bedorven met pompinstallaties, dan zou bos op die plek toch een verademing zijn! Schonere lucht en een mooier zicht. De ChristenUnie vindt dat we hierover in overleg moeten gaan met onze buurgemeenten, Provincie en Staatsbosbeheer.

We komen nog even terug bij de boeren en tuinders. De ChristenUnie is dankbaar dat ze er zijn. Het zijn onze landbeheerders en landschap beheerders. Ze zorgen voor gezond voedsel en voor verwerkende industrie, zoals Avebe en de Suikerunie. En de laatste jaren zorgen ze natuurlijk ook voor de hennep als productiemateriaal met veel boeiende toepassingen in bouw en auto-industrie! Dit hoort bij die creatieve ontwikkelingen die we in onze regio nodig hebben! En op die manier is er ook weer werkgelegenheid. Zonder onze landbeheerders zou er honger zijn in een nog veel groter deel van de wereld. We moeten zuinig op deze beroepsbevolking zijn. We waarderen hun inzet. En tegelijkertijd blijven we druk op ze uit oefenen om zo verantwoord mogelijk met hun land en het landschap om te gaan. Dat betekent dat ze zo weinig mogelijk gif gebruiken om onkruid en alle diertjes in de grond te doden. Indirect worden ook de dieren boven de grond er slachtoffer van. En als gevolg daarvan de vogels, vlinders, insecten en roofvogels. Ook milieuzonden mogen niet ongestraft blijven! Laat het een eer zijn voor onze dorpsgenoten en agrariërs dat ze het land **goed** gebruiken. Dat ze gezonde mechanismen van planten en dieren, ook die ze niet zelf kweken, niet alleen als een last zien, maar ook als een prachtig evenwicht in de schepping.

Wonen in Pekela

Het is goed wonen in Pekela. Ons dorp heeft een levendige afwisseling van oude tot nieuwe huizen. Bijna iedere Pekelder heeft een tuin en dus de mogelijkheid om van zijn/ haar huis

zo naar buiten te lopen. Voor ons hier is dat normaal, maar als je het vergelijkt met grote delen van ons land is dit een luxe! De ChristenUnie wil in de eerste plaats graag dat velen van ons hun woonplek weer gaan waarderen. En niet zoals dat nu wel voorkomt: de woonplek wordt pas gewaardeerd als deze in gevaar komt. Daarnaast zal de ChristenUnie het ingezette beleid blijven steunen dat er goede huisvesting voor de groeiende groep ouderen moet zijn. Voor deze groep in de samenleving is wonen in nabijheid van de twee centra met winkels van groot belang. Daar zijn ook voor het merendeel de panden met artsen en andere dienstverlening gesitueerd. Het is dan ook goed dat er bij het plan voor het centrum van Oude Pekela o.a. aan seniorenwoningen gedacht wordt.

Nu de laatste crisis weer is gestopt, zien we gelukkig ook weer dat er een gezonde druk op de woningmarkt ontstaat. De meeste huizen staan nu korter te koop. En meerdere woningen die eerder maar weer uit de markt waren gehaald, staan weer te koop. Een goede ontwikkeling.

Jongerenhuisvesting hebben we wel in geringe mate. Het is zeker van belang om in beeld te krijgen of jongeren elders gaan wonen omdat hier minder geschikte woningen zijn of omdat ze dat hoe dan ook toch al van plan waren. Het is immers zo dat er in Pekela nog altijd heel wat eenvoudiger aan goedkope woningen te komen is dan waar ook.

Tot slot: Het zal duidelijk zijn dat we in onze krimpregio niet moeten denken aan grote woningbouwplannen. Het zou geweldig zijn als er weer een opleving komt van woningzoekenden, doordat er weer nieuwe bedrijvigheid in onze regio ontstaat. Maar laten we blij zijn met een situatie waarbij ons inwonertal op dit niveau blijft, zodat we voldoende voorzieningen in onze gemeente kunnen behouden. En laat het imago van ons Pekela zo zijn en steeds meer worden, dat jongeren vertellen dat ze hier graag willen komen of blijven wonen.

Het is goed dat er door de gemeenteraad is besloten om een regeling te hebben om verkrotting tegen te gaan. In de komende periode zullen we er verder mee aan de slag moeten. Als ons straatbeeld nog beter wordt, is dat ook een reden voor mensen van buiten om hier te willen wonen. Laat er maar weer een beetje gezonde druk op de woningmarkt komen!

Pekela en Synergon

Synergon zit in de transitie van WSW-bedrijf naar een algemeen werk- en leerbedrijf. Daarnaast is de ontwikkeling dat er steeds meer SW-ers een (nog licht beschermde) plek krijgen in het gewone bedrijfsleven waardevol. De ChristenUnie wenst vooral dat de groep nu nog moeilijk plaatsbare werkzoekenden door opleiding en ondersteuning een waardevolle plek in het arbeidsveld kan vinden. Daarvoor zal het nodig zijn de aanwezige gaven te ontdekken en plaatsingsmogelijkheden in het werkveld goed in beeld te hebben. Daarnaast mag er ook best behoorlijke druk op de werkzoekenden worden uitgeoefend om niet te lang tevreden te zijn met een uitkering.

Werkgelegenheid

De ChristenUnie heeft als grote wens dat er meer terechtkomt van het creëren van banen voor onze werklozen en werkzoekenden. Hiervoor beschreven we, dat we verwonderd zijn

over de te grote passiviteit bij het ontdekken van nieuwe arbeid. Daardoor is er te grote passiviteit bij een aantal burgers in het werk zoeken. Het is natuurlijk niet te geloven dat we in ons land een ongekend aantal vacatures op alle mogelijke niveaus hebben en dat er hier velen van een uitkering leven. Ook wij weten dat een aantal inwoners van onze gemeente echt geen kansen op de arbeidsmarkt heeft. Laten we hen met rust laten. Toch geloven we dat het nodig is om de druk op te voeren bij diegenen die zouden kunnen werken en er niet zo veel zin in hebben of andere redenen hebben.

Daarvoor is het wel van groot belang om in samenwerking met alle buurgemeenten zeer actief op zoek te blijven naar bedrijven die zich hier zouden kunnen vestigen. De ChristenUnie vraagt zich af of er al eens een degelijke analyse is gemaakt van bedrijven die hier wel zijn wezen zoeken, maar niet tot vestiging zijn gekomen. Wij vragen ons af of we open staan voor de mogelijkheid dat we ontdekken, dat het aan ons ligt!

De ChristenUnie vindt het noodzakelijk dat Pekela weer net als de vroeger een gemeente met veerkracht wordt. We zien bewegingen ten goede in de laatste periode. Laten we vooral niet snel tevreden zijn!

Wegen en rioleringen

Het onderhoud van het wegennet in Pekela kunnen we typeren als 'nog net goed genoeg'. De ChristenUnie wil graag een overzicht met de plannen zien voor de toekomst van het onderhoud van onze wegen. Wegenonderhoud is duur en vraagt dan ook om duidelijke planning en keuzes. Nu zijn er gelukkig de laatste tijd weer investeringen gedaan zoals in Oude Pekela langs het diep en daarvoor ook in Nieuwe Pekela. We moeten met de financiële ruimte die we hebben niet de suggestie doen alsof we alle wegen op een topniveau kunnen krijgen. Daarom stelt de ChristenUnie voor om een helder plan te maken voor de komende jaren en om de Raad daarbij actief te betrekken.

Gelukkig hebben we een rioolnet dat er redelijk tot goed bijligt. Daarnaast hebben we reserves voor vernieuwingen. Investeren in riolen is ook investeren in een gezond milieu. Grondwatervervuiling door lekkende riolen is pas na een tijd merkbaar. Maar het is wel ernstig. We willen als ChristenUnie wel graag dat er nagedacht wordt over het volgende:

Het feit dat de meesten van ons Pekelders een stuk grond bezitten, maakt ons ook medeverantwoordelijk voor het milieu. We vinden het van belang dat boeren hun grond zoveel mogelijk met gewassen en natuurlijk groen bebouwd laten. Dat betekent net zo goed, dat wij als burgers onze tuinen niet zouden moeten vol leggen met stenen of welke verharding dan ook, omdat dat nu eenmaal makkelijk of netjes is. In veel gevallen betekent dit namelijk dat de gemeentelijke riolen meer te verwerken krijgen aan afvalwater. Het zou van waardering richting zowel de natuur als onze eigen woonplek spreken, wanneer we zorgvuldig nadenken over de inrichting van onze eigen tuinen. Als in een wijk wateroverlast ontstaat doordat velen door verharding van hun tuinen extra water op de openbare riolen lozen, moeten we gaan nadenken of hierover een belastingheffing nodig is. Dan praten we over een heffing bij het overschrijden van een bepaald percentage van de aanwezige grond en als aantoonbaar is dat regenwater uit tuinen geloosd wordt op de openbare riolen. De ChristenUnie vindt zo'n heffing een onaangenaam gegeven en stelt daarom voor de burger actiever te informeren over deze mogelijk onaangename effecten van te veel tuinverharding.

Bruggen en oeverwanden langs het diep

Gelukkig is het zover dat er plannen liggen voor herstel van de bruggen en oeverweringen. De start is al gemaakt! Het geld is gereserveerd. Nu het vervolg van de uitvoering. De ChristenUnie vindt het van het grootste belang dat ook de komende Raad de uitvoering blijft steunen. Het gaat hierbij immers om het 'gezicht' van Pekela! Pekela is een plezierig dorp en moet dat nog meer worden voor de bewoners en degenen die hier komen recreëren, o.a. met hun bootjes.

Monumenten en wrakken

De Raad heeft in de afgelopen periode twee belangrijke besluiten genomen. Voor huizen die in verval raken moest er een regeling komen om druk op de eigenaren te kunnen uitoefenen zodat zij zorg aan hun bezittingen gaan geven. De verordening ligt er.

Daarnaast hebben we in ons dorp een fraai aantal woningen en andere panden die gezichtsbepalend zijn. De ChristenUnie staat er van harte achter dat we deze geïnventariseerd hebben. Nu moet in de praktijk gaan blijken of dit voldoende ruggensteun is om Pekela mooi te houden en zelfs mooier te maken. Als we in het verleden in staat waren te functioneren als welvarend dorp, kunnen we dat in de toekomst toch ook?!!

Schuldenproblematiek

Het nieuwe kabinet wil inzetten op een verbeterde schuldhulpverlening. Daarbij gaat het om het sneller in contact komen met degenen die hogere schulden opbouwen. Verder om een snellere verwerking na aanmelding en een betere samenwerking tussen de verschillende partijen. Dit klinkt goed. Maar dat betekent dat er meer mensen nodig zijn voor de hulpverlening en afhandeling van de schulden. Verder betekent dit dat er eerder geconstateerd moet worden dat er schulden worden opgebouwd. Dat lijkt ons privacygevoelige materie. De ChristenUnie heeft daar niet zulke grote problemen mee, omdat het mogelijk heel veel ellende voorkomt. Soms is het inbreken in de privacy onsympathiek maar wel heel liefdevol! Maar het is de vraag of de huidige wetgeving dit toestaat. Het is ons veel waard om deze schuldenproblematiek een betere richting op te duwen. Schulden kunnen gezinnen ontwrichten, huwelijken kapotmaken en kinderen een voortdurend gevoel van onveiligheid geven. Zelfs is het niet ongebruikelijk dat mensen met veel, langdurige schulden de criminele kant opgaan. De ChristenUnie vindt het zeer de moeite waard dat hier nieuwe mogelijkheden in de maak zijn om veel leed te voorkomen. Zo gauw de regelgeving door het nieuwe Kabinet is vastgesteld, wensen we dat er veel aandacht wordt gegeven aan de verwerking van deze gegevens

Veiligheid

Veiligheid volgens de ChristenUnie

Als inwoner van Pekela wilt u veilig kunnen leven. Helaas is dat niet vanzelfsprekend. De overheid heeft de plicht om inwoners te beschermen en criminaliteit te bestrijden.

Soms heeft een buurt of wijk een eigen aanpak nodig. Dan is het goed om inwoners te betrekken bij het vinden van de knelpunten. Juist burgers, winkeliers, scholen, politie en woningcorporaties dragen bij aan goede buurten. Dat zijn buurten waarin jongeren veilig naar school gaan en ruimte hebben om te spelen, waarin ouders met een gerust hart wonen, werken en winkelen en waarin ouderen zonder zorg over straat kunnen, actief kunnen zijn en nog voluit van het leven kunnen genieten.

Een veilige samenleving

Ook bij de aanpak van veiligheidsproblemen toont de ChristenUnie haar hart voor de samenleving. Hard waar het moet, zacht waar het kan, maar altijd met een hart. De ChristenUnie heeft aandacht voor slachtoffers en hun omgeving en stimuleert een effectieve, op herstel gerichte, aanpak van daders.

De gemeente stelt een integraal veiligheidsbeleid vast, dat gebaseerd is op onderzoek en ervaringen in de verschillende buurten. Betrokkenheid van inwoners en organisaties is van groot belang bij de analyse van veiligheidsproblemen en bij het stellen van prioriteiten bij de oplossing daarvan.

In een veiligheidsplan staan doelen en verantwoordelijkheden van de organisaties die in samenwerking een rol spelen bij veiligheid. De ChristenUnie wil dat het integraal veiligheidsplan tijdig door de raad wordt vastgesteld, zodat de gemeente invloed kan uitoefenen op het vaststellen van de prioriteiten van de politie

Minstens één keer per jaar moet er overleg zijn tussen gemeenteraad, burgemeester, politie en openbaar ministerie waarin gesproken wordt over resultaten. Daarbij wordt ook verslag gedaan van de inzet van mensen en middelen, onderlinge samenwerking, aanrijdtijden e.d. van politie, brandweer en ambulances. We zitten in Pekela in de gunstige omstandigheid dat we tussen drie grotere gemeentes wonen. Zodoende hebben we nu nog weinig te klagen. De gemeenteraad moet wel een stevige vinger aan de pols houden bij beleid dat naar de veiligheidsregio's is verplaatst.

Burgers worden, als oren en ogen van de politie, actief betrokken bij de veiligheid op straat, in de wijk en in huis. Dit kan door de inzet van Burgernet en van internet, zoals WhatsApp-groepen in de wijk. De ChristenUnie stimuleert dat inwoners gemakkelijk melding kunnen maken van overlast en van crimineel gedrag, waarbij de politie contact legt met de melder over de resultaten. De mogelijkheid van het anoniem aangifte doen, biedt burgers in sommige gevallen veiligheid, maar is nog onvoldoende bekend. De ChristenUnie vraagt om voorlichting over deze mogelijkheid.

De ChristenUnie hecht aan de rol van de wijkagent als aanspreekpunt voor burgers in de wijk en zijn coördinerende taak naar andere agenten en de gemeente toe om problemen in de wijk concreet aan te pakken.

- ⊕ Er wordt ingezet op blijvende beschikbaarheid en zichtbaarheid van de wijkagent
- ⊕ Inwoners kunnen meedenken bij het opstellen van het veiligheidsplan en de prioriteiten.
- ⊕ De burgemeester zorgt voor lage drempels voor het doen van (anoniem) aangifte en voor goede terugkoppeling door politie.

- + De kosten van vandalisme worden waar mogelijk verhaald op daders.
- + Betrek burgers bij veiligheid in hun directe omgeving d.m.v. Burgernet, en Buurtpreventie Apps.

Drugs en drank

Mensen zijn geschapen door God. Zij zijn te waardevol om in drugs, drank, gokken of prostitutie zichzelf, hun vrijheid en waardigheid kwijt te raken.

De ChristenUnie wil de aanwezigheid van coffeeshops en het misbruik van drugs en alcohol actief tegengaan en streng optreden bij overlast. Signalen uit de buurt moeten hierbij zwaar wegen. De gemeente moet bij een coffeeshop actief handhaven op de landelijk vastgestelde AHOJ-GI-criteria. (Verboden om: te afficheren, harddrugs te verhandelen, overlast te veroorzaken, jeugd onder de 18 toe te laten of aan hen te verkopen, grote hoeveelheden te verhandelen en het ingezetenen criterium.) Ook moet het afstandscriterium opgenomen worden in het lokale coffeeshopbeleid en wordt hier strikt op gehandhaafd. Waarbij we voor Pekela denken aan ten minste 1000m als afstand tot scholen.

Tegen illegale hennepkwekerijen wordt hard opgetreden. Growshops worden verboden. De gemeente moet meer doen tegen het toenemende gebruik en de groeiende acceptatie van synthetische drugs. Het dumpen van drugsafval levert enorme milieuschade op en gaat gepaard met illegaliteit en criminaliteit. En het belangrijkste argument is de schade die bijvoorbeeld studerenden oplopen door regelmatig drugsgebruik en net zo goed veelvuldig alcoholgebruik. Het zou de moeite waard zijn om een relatie te onderzoeken tussen studie-afhakkers en drugsgebruik. Dit is niet populair in het land van de 'geweldige vrijheden'. Zo zou ook het ziekteverzuim bij bedrijven en instellingen onderzocht moeten worden in relatie tot drugsgebruik en veelvuldig alcoholgebruik. Nu zijn er gebieden, zoals rond het Heeresmeer meerdere plekken, waar afval van drugsproductie gestort wordt. De ChristenUnie vindt dat de pakkans van de daders vergroot moet worden. Een mogelijkheid is om gedurende een periode camera's te plaatsen die nummerborden registreren in de nachtelijke uren.

Met de Drank- en Horecawet van 2013 is de nodige ervaring opgedaan met gemeentelijke handhavingstaken. Deze handhaving vraagt om voldoende beschikbare en goed geschoolde handhavers. Wij vragen extra alertheid op de handhaving van leeftijdsgrenzen. De ChristenUnie wil dat de strijd tegen drankmisbruik gevoerd wordt samen met scholen, ouders, kerken, verslavingszorg, horeca, politie, sportverenigingen en andere betrokkenen.

Prostitutie

Prostitutie is mensonwaardig en gaat in tegen Gods bedoeling met seksualiteit. Criminaliteit, mensenhandel, uitbuiting, eenzaamheid en andere sociale problemen zijn de schrijnende werkelijkheid achter de schone schijn. Wij willen dat de gemeente zorg draagt voor voldoende hulp- en uitstapprogramma's voor prostituees. Deze taak zullen we regionaal

moeten aanpakken. Regelmatige prostitutiecontrole is nodig om schrijnende situaties op te sporen, te handhaven en om hulp (via een uitstapprogramma) te kunnen bieden.

Met de verschuiving van prostitutie van de clubs en bordelen naar het thuiswerken/via internet diensten aanbieden, neemt de onzichtbaarheid van de prostitutiebranche toe en daarmee ook het risico op illegaliteit, uitbuiting en mensenhandel. De ChristenUnie wil daarom nieuwe afspraken maken over preventie, opsporing, zorg en samenwerking.

Voor exploitanten moet ondernemen in deze sector zo moeilijk mogelijk gemaakt worden. Daartoe komt er een beleid, waarbij één overtreding genoeg is om sluiting te bewerken. Na de sluiting wordt een pand herbestemd door de raad.

- ⊕ Wij willen de vestiging van nieuwe seksinrichtingen voorkomen.
- ⊕ De gemeente Pekela zorgt in samenwerking met andere gemeenten voor een veilige opvang voor slachtoffers van loverboys, pooiers en mensenhandelaren. Onze hulpverleners hebben door scholing en /of ervaring voldoende kennis om foute ontwikkelingen te herkennen.

Mensenhandel en uitbuiting

Mensenhandel komt niet alleen in de prostitutie voor maar ook in de horeca, de agrarische sector en productiewerk in de vorm van economische uitbuiting. Alle mogelijkheden om mensenhandel en uitbuiting tegen te gaan, moet de gemeente benutten. Dat betekent dat de verschillende gemeentelijke diensten goed samenwerken en alert zijn op signalen van mensenhandel of andere uitbuiting en daarbij samenwerken met de partners zoals politie en OM. In de afgelopen periode heeft de ChristenUnie de wens geuit dat er in onze APV expliciet komt staan dat iedere 'werkende' in een seksinrichting zelf de eigen identiteitspapieren beheert en kan tonen. En wel zonder tussenkomst van de 'beheerder'. Dit is één van de mogelijkheden om uitbuiting minder kans te geven.

Radicalisering

Radicalisering vormt een bedreiging voor de manier waarop wij in Pekela in vrijheid en veiligheid leven. Het kan levens verwoesten, drijft families tot wanhoop en laat professionals soms verslagen achter. Radicalisering ontstaat als personen of groepen opvattingen ontwikkelen die haaks staan op de democratische rechtsorde en bereid zijn daar in de praktijk consequenties aan te verbinden.

Naast het beschermen van de samenleving, heeft de overheid ook een taak bij het beschermen van de individuele (minderjarige) burger. Aanpak van radicalisering bestaat daarom tegelijk uit het weerbaar maken van individuen tegen radicaal gedachtengoed. Vooral jongeren die op zoek zijn naar hun plek in de samenleving zijn kwetsbaar. Het is daarmee niet alleen een veiligheidsvraagstuk maar ook een maatschappelijk vraagstuk. In Pekela is er integraal beleid om radicalisering tegen te gaan.

Ondermijning: verwevenheid tussen boven- en onderwereld

Gemeenten moeten zich bewust zijn van de invloed van grootschalige criminele organisaties. Criminelen gebruiken vaak vastgoed om crimineel verkregen gelden wit te wassen. Door een

oplettende houding van ons gemeentebestuur kunnen zij deze ontwikkelingen op het spoor komen. Bijvoorbeeld door aandacht te schenken aan het gebruik van winkelpanden (kap- en massagesalons) of horecapanden die aanwezig zijn op een manier die nauwelijks rendement kan opleveren. De ChristenUnie is er voorstander van de wet Bibob gericht en zo veel als mogelijk is, in te zetten.

De gemeente werkt hierbij nauw samen met het RIEC (Regionale Informatie en Expertise Centra). De gemeente Pekela komt met een plan van aanpak Ondermijning ter bestrijding van verwevenheid boven- en onderwereld en daarmee aanpakken van de georganiseerde (grootschalige) criminaliteit.

Gezondheidszorg

Gezondheid is van grote waarde. Gezondheidszorg moet zich niet alleen richten op medische voorzieningen, maar zeker ook op het voorkomen dat deze nodig zijn. In die zin is het van groot belang om de waarde van bewegen weer te herontdekken. Als jongeren en kinderen leren en ervaren dat bewegen het lichaam en de geest goed doen, zullen ze daar later ook meer vanzelfsprekend rekening mee houden. Onze cultuur is gericht op informatie en spel en via de computer. Dat is nuttig en jammer. Velen en zeker ook jongeren zijn zoveel en vanzelfsprekend met iPad, computer en andere media bezig dat gezond bewegen in het gedrang komt. De ChristenUnie vindt het van groot belang dat er bij de inrichting van speelmogelijkheden mee wordt gerekend dat ruimte en toestellen uitdagen tot bewegen. In het Magazine van de VNG van 6-10-2017 staat een artikel waarin duidelijk wordt gemaakt

hoezeer het gebruiken van de natuur daarbij stimuleert. Laten we in Pekela dit soort creatieve ideeën vooral benutten. Naast beweging is ook gezonde voeding van groot belang. Het is daarom van belang dat de gemeente initiatieven met betrekking tot voorlichting op scholen ondersteunt en stimuleert. Wanneer kinderen namelijk op jonge leeftijd te dik zijn, vergroot dit de kans op een leven lang obesitas en diabetes, één van de toenemende volksziektes.

Zorg en mantelzorg

De professionele zorg in Nederland staat op een hoog niveau. Daarvoor mogen we zeer dankbaar zijn. Onze medische en zorg gerelateerde opleidingen hebben een fantastisch niveau. Dat levert ook de problemen op dat we soms de neiging hebben mensenlevens eindeloos te rekken. Bij leven hoort ook sterven, sinds de zondeval. Eerder schreven we over de maakbaarheid van het leven. Dat levert ook in de zorg problemen op. Dit is echter een zaak die vooral op landelijk politiek ethisch niveau moet worden bediscussieerd. Een lastige discussie omdat de 'samenleving van de maakbaarheid' slecht kan omgaan met lijden. Erkenning dat lijden bestaat en een functie heeft, zou al veel leed besparen.... Zo komen we op de mantelzorg. Als er geen lijden zou bestaan waren er ook geen mantelzorgers. Deze term heeft een bijzondere gevoelswaarde gekregen. Soms wordt er over mantelzorgers gesproken alsof het een speciaal soort mensen is. Mantelzorgers zijn heel gewone mensen die te maken hebben met leed in hun omgeving waar zij zich geheel of gedeeltelijk voor verantwoordelijk voelen qua zorg. Het is maar goed dat ze daar niet voor weglopen. Maar het gaat wel om echte zorg die mensen moeten bieden. En soms is dit werkelijk uitputtend. Het afgelopen jaar verscheen er een boekje over van hoogleraar Anne-Mei The met de titel 'Dagelijks leven met dementie- een blik achter de voordeur'. Boeiend en waardevol. Ze beschrijft hoe groot de druk op sommige mantelzorgers kan zijn. En wel nadat ze er in haar kennissenkring mee te maken had. Nu ontdekt ze dat niet alles maakbaar is. Ze vraagt daarvoor aandacht in Den Haag. Nuttig maar laten we vooral kijken naar de ontsporing in onze samenleving waardoor je eigenlijk het idee krijgt dat ook mantelzorg niet nodig zou moeten zijn. En dat terwijl het de normaalste zaak van de wereld is.

De ChristenUnie vindt dat we deze benadering moeten kiezen omdat de discussie soms dreigt te ontsporen alsof we met mantelzorgers te maken hebben en dus met een probleem.... Dit betekent zeker niet dat we problemen die hierbij kunnen ontstaan uit de weg moeten gaan. Als we zaken kunnen bedenken om deze helpers te ontlasten is dat zeer waardevol. Maar dan gaat het wel om actievere vormen dan een 'mantelzorgcompliment' of een gezellige middag. De ChristenUnie vindt het van groot belang dat er zaken georganiseerd worden waardoor mantelzorgers bij momenten ontzorgd kunnen worden en op energie kunnen komen. De mogelijkheden hiervoor zijn nog wat te beperkt.

Afval en milieu/ circulaire economie

De afgelopen jaren heeft Pekela een forse aanpassing gekend in het ophalen van de afvalstromen. Het is te prijzen dat velen er opbouwend mee om zijn gegaan. De eerste cijfers van het gescheiden ophalen waren bemoedigend. Toch is er ook nog veel 'vervuild' afval tussen de fractie plastic, metaal en melkpakken. We zullen er in informatie en stimulering van alles aan moeten doen om de afvalstromen zo schoon mogelijk te krijgen. De

stimulering zal voor een deel via betere bewustwording van de plaatsgenoten moeten gebeuren. Helaas is de financiële prikkel voor een aantal mensen de enige werkzame. Als afvalverwerker of liever gezegd, het bedrijf dat de recycling verzorgt, te veel vervuiling constateert gaat helaas de opbrengst voor Pekela achteruit. En dat gaat de burger weer geld kosten. Regelmatig zien we op tv weer eens een cynicus die niet van scheiden houdt en met een verhaal aankomt dat het allemaal zinloos is. Vreemd dat wij in Pekela er financieel op vooruit gingen door deze betere scheiding. Wat is de waarheid? Wij geloven dat het alleen al goed is voor het bewustzijn dat afval veel meer is dan rommel die je weggooit. De ChristenUnie gelooft dat het van grote waarde is dat we ons bewust zijn dat we op een prachtige aarde wonen. Maar ook dat we die aarde kunnen uitputten qua grondstoffen. Een dankbare omgang met al dat goede geeft ook een houding dat we zuinig moeten zijn op deze aarde waar we misschien nog heel lang mee mogen doen. De ChristenUnie verdraagt het niet als mensen de houding hebben van 'pluk de dag' en 'na ons de zondvloed'!

Onderwijs

De taken van onze gemeente zijn marginaal. We zijn verantwoordelijk voor de huisvesting. Deze is op orde en zal geen grote investeringen vragen in de nabije toekomst. Wel komt steeds de verschuiving van leerlingenaantallen binnen de Groenling ieder jaar terug. Daarnaast is er een terugval van leerlingen door het verdwijnen van het asielzoekerscentrum. De ChristenUnie ziet niet direct een oplossing voor dit probleem. Al staat onze partij vooralsnog positief t.o.v. het plan van de SOOOG voor een breed kinderopvangcentrum in de Feiko Clockschool. Daarnaast zal het nodig zijn dat de verschillende organisaties die regionaal de schoolbesturen vormen weer gaan samenwerken en niet blijven steken in eigenbelang.

Openbaar vervoer aansluitingen en treinverbinding met Emmen

Het openbaar vervoer is een belangrijk bezit in ons land. Ontsluiting van de omgeving voor ieder die niet over een auto beschikt, is van groot belang. Maar net zo goed voor de autobezitters die een dagelijkse rit moeten maken. Een goed functionerend openbaar vervoer stimuleert het gebruik ervan voor werk, boodschappen in de stad, op bezoek gaan, enz. Het maakt mensen mobieler en dus vaak ook socialer. Openbaar vervoer heeft ook een belangrijke milieu kant. Samen reizen levert veel minder uitstoot van afvalgassen. Zoals het nu functioneert met vaak bijna lege bussen, werkt het eerder omgekeerd. Daarnaast hebben we gemerkt dat de aansluitingen van trein op bus bepaald niet altijd op orde zijn. Het lijkt erop alsof de buitengebieden een wat ondergeschoven kindje zijn. Het is toch niet rendabel, dan moeten we er ook niet te veel aandacht aan besteden.... In de stadsregio's is het rendabeler en ook functioneler afgestemd op elkaar. Daar levert het wat op. De ChristenUnie zou wel willen dat er wat creatiever gezocht wordt naar zinvol openbaar vervoer. In onze regio zou er o.i. met gemak in 90 % van de tijd gereden kunnen worden met kleine busjes. Dan zou er ook al vroeger een busje kunnen rijden voor ieder die werkt in de stad Groningen of verder. Nu wordt alles uitgedacht door één centrale organisatie voor het hele noorden. Wij vragen ons af of de contacten vanuit de regio daar wel doorkomen.

Verder denken we bij openbaar vervoer aan de verdere ontsluiting per trein tot Stadskanaal en later Emmen. Voor de werkgelegenheid zou dat ook een mooie impuls zijn. Naar de mening van de ChristenUnie is hier nog wel wat onderzoek op z'n plaats. We zouden best

wel eens willen weten hoe vaak het idee om te solliciteren stagneert vanwege de slechte bereikbaarheid van een plaats (zoals bijvoorbeeld Emmen). De busondernemingen kunnen ons gemakkelijk helpen aan de gegevens over de bezettingsgraad van bussen op verschillende momenten van de dag.

Zoals het nu functioneert is het een zware kostenpost met weinig rendement in ons buitengebied en bepaald ook geen echt milieurendement. Dat is zuur!! Dat moet beter!

Gebruik van duidelijke taal in correspondentie van de gemeente

We vinden het belangrijk dat de gemeente duidelijk is in communicatie naar de burgers toe. We vinden het daarom belangrijk dat de correspondentie voor iedereen te begrijpen is, zodat iedere burger weet waar hij of zij aan toe is. We hebben in de afgelopen periode gemerkt dat de communicatie binnen de gemeente niet altijd optimaal is, waardoor de gemeente niet eenduidig naar buiten lijkt te treden en er verwarring of zelfs onwil bij de burgers ontstaat. Dit is daarom een verbeterpunt voor de komende periode.

We hebben vooral gemerkt hoe lastig het blijkt te zijn om duidelijk te zijn bij de informatie over de afvalscheiding. Meerdere keren ging het daar fout.

Wat betreft het taalgebruik van de gemeente naar de burgers zijn we als ChristenUnie blij met een groep burgers die zich over formulieren, nieuw en oud geschreven tekst van de gemeente wil buigen om de leesbaarheid te controleren en voorstellen te doen voor verbetering!

Financiën

Van de gemeente verwachten wij dat zij een betrouwbare, goede rentmeester is van de beschikbare middelen. Structurele uitgaven, zoals voor wegen en onderwijshuisvesting, moeten kunnen worden betaald uit vaste inkomsten. Alle burgers betalen mee, hetzij via de afdracht van de rijksoverheid, hetzij via de gemeentelijke belastingen zoals de Onroerende Zaak Belasting (ozb). Uiteraard is er voor mensen met weinig financiële draagkracht, maatwerk mogelijk.

In de afgelopen periode is het takenpakket van de gemeenten flink uitgebreid. Hierbij zijn de financiële risico's toegenomen. Toekomstige generaties mogen niet worden opgezadeld met de gevolgen van slecht (financieel) beleid van hun voorgangers. Gelukkig hebben we in Pekela al een beleid dat er op gericht is financieel weinig risico's te nemen.

Politiek is ook financieel kiezen

Het begint allemaal met het inzichtelijk maken in de begroting en jaarrekening welke prestaties voor de beschikbare financiën worden uitgevoerd en zijn gerealiseerd. De gemeenteraad moet zorgvuldig de verschillende wensen, noden en belangen kunnen afwegen. Bij bezuinigingen moeten de posten die te maken hebben met de nood van individuele burgers zoals zorg, veiligheid, beheer en onderhoud van bestaande voorzieningen worden ontzien.

De gemeente koopt duurzaam en circulair in. Keuzes en resultaten zijn meetbaar.

De gemeente als ambtelijke organisatie moet blijven werken aan doelgerichtheid en efficiëntie.

De ChristenUnie is voor experimenten met burgerbegrotingen waarbij het budgetrecht van de raad overeind blijft.

- ⊕ De dienstverlening van de gemeente (o.a. leges) zijn zover mogelijk kostendekkend. Bij inkoopbeleid zijn in Pekela duurzame criteria een harde eis. (fair trade, social return on investment en maatschappelijk verantwoord ondernemen en door het mogelijk te maken dat (zorg)inkooporganisaties cao-lonen kunnen volgen.)
- ⊕ Bezuinigen door kritisch te zijn op:
  - ⊕ Subsiëren van organisaties en activiteiten die ook met privaat geld kunnen worden bekostigd
  - ⊕ De inhuur van externe projectmanagers, adviesbureaus e.d.